

6.10.2023

ASIA Luonnonsuojelun rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

HAKIJA [REDACTED]

VIREILLETULO 2.10.2023

HAKEMUS [REDACTED] hakee lupaa poiketa seuraavien Raaseporissa sijaitsevien luonnonsuojelun alueiden rauhoitusmääräyksistä sienilajiston tutkimusta varten:
Jungfrumarken (YSA014182)
Gullön tammimetsiköt (YSA010112)
Ramsholmenin lehdot (YSA012959)
Offerlundin (YSA010014)
Prästvikin (YSA012861).

Tutkimus liittyy yhteispohjoismaiseen tutkimushankkeeseen "Taxonomy of the Mycocaliciales in Fennoscandia". Hankkeessa selvitetään maailmanlaajuisesti huonosti tunnetun Mycocaliciales-lahkon sienten ("nokineulat") monimuotoisuutta. Hankkeen ensisijaisia tavoitteita on selvittää DNA-tutkimusten avulla lahkon lajiston todellinen monimuotoisuus, sillä hakijan aiempien tutkimusten perusteella monimuotoisuus on nykyäsitukseen nähden jopa satakertainen. Lähes kaikki lajit ovat vielä julkaisemattomien tulosten perusteella tiukasti erikoistuneet kasvamaan vain tietyillä puulajeilla tai tiettytyypisillä puilla, esimerkiksi vain kuusella tai männyllä tai vain tammella ja lehmoksella. Kaikki lajit vaativat kasvualustakseen pystyssä olevaa kuollutta puuta. Osa lajeista on elävillä ja kuolleilla pystypuilla elävien jäkälien loisia, ja siten usein kaksin-kolminkertaisesti erikoistuneita.

Hankkeessa päivitetään myös olemassa olevien, jo tieteelle kuvattujen lajien suhde vielä kuvaamattomiin lajeihin. Tämän selvitystyön haasteena on se, että museonäytteiden DNA tuhoutuu nopeasti, eikä yli 5–10 vuotta vanhoista näytteistä yleensä saada eristettyä enää DNA:ta. Yksi lajeista, *Mycocalicium pallescens*, on kerätty ja kuvattu Ruissalosta 1800-luvulla. Laji löydettiin ja kerättiin tyyppinäytepaikalta uudelleen elokuussa 2023, ja uuden näytteen perusteella voidaan päivittää lajin sukulaisuussuhteet. Tutkimuksen toinen tavoite on löytää uusi tyyppinäyte (ns. neotyyppi) lajille *Mycocalicium subtile*, jolta puuttuu tyyppinäyte kokonaan. Tämän lajin kuvauksessa kuitenkin sanotaan, että laji kasvaa kuolleella tammella, joten uusi tyyppinäyte tulee kerätä myös tammelta. Järeä tammen pystylahopuu on harvinaista, ja suurin osa siitä esiintyy vain luonnonsuojelun alueilla. Elokussa 2023 kerättiin uusia näytteitä Ruissalosta, mutta tammella kasvavien populaatioiden

näytteitä tarvitaan useammilta alueilta, että neotyyppi saadaan luotettavasti kuvattua ja rajattua ja lajin levinneisyys Suomessa arvioitua. Alustavien arvioiden mukaan tammella kasvaa Suomessakin 10–20 tieteelle kuvaamatonta lajia.

Mahdolliset kerätyt näytteet tallennetaan Helsingin ja Turun luonnontieteellisten museoiden kokoelmiin. Muista mahdollisista sienihavainnoista ei kerätä näytteitä, vaan niistä tehdään valokuvalliset havainnot Laji.fi-tietokantaan. Näytteiden keräämisestä ei aiheudu merkittävää haittaa lajistolle, eikä se vaikuta maisemaan, yksittäisiin puihin tai alueiden yleisiin luontoarvoihin. Nokineulanäytteet kerätään taltan ja vasaran avulla kuolleelta puulta tai kaarnalta. Näytepalat ovat melko pienikokoisia, eikä näytteiden ottaminen vahingoita eläviä puita tai tuhoa kasvualustaa kuin muutamien neliösenttimetrien alueelta. Näytteitä ei oteta pienistä populaatioista, ja suuremmista populaatioista jätetään aina vähintään 50 % kasvamaan. Näytteiden kerääminen ei myöskään haittaa lintujen pesintää. Hakija on kokenut luontoinventoija ja tutkija. Löytyneistä lajeista raportoidaan jälkikäteen ELY-keskukselle, ja mikäli näytteitä käytetään uusien lajien lajikuvauksissa, tämä tieto päivitetään myöhemmin.

Lupaa haetaan aikavälille 1.10.2023–31.5.2024. Lupaa tarvitaan vain 1–3 päivän työskentelyä varten, mutta kohteiden etäisyys luvanhakijan kotipaikasta ja tarvittavien maastopäivien järjestelyt huomioiden lupaa haetaan pidemmälle ajalle. Maastopäivien venyminen vuoden 2024 keväälle ei ole tarpeen, jos työt ehditään tehdä ennen lumen tuloa. Säiden epävarmuuden vuoksi hakemukselle pyydetään nopeaa käsittelyä ja välitöntä täytäntöönpanoa.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan ELY-keskus myöntää [REDACTED] luvan poiketa Jungfrumarkenin, Ramsholmenin lehtojen, Offerlundenin ja Prästvikenin luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä sieninäytteiden keräämiseksi hakemuksen mukaisesti seuraavin lupaehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.5.2024 saakka.
2. Luvansaaja vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin.
3. Luonnonsuojelualueilla tulee toimia siten, ettei tarpeettomasti häiritä alueen eläimistöä tai vahingoiteta kasvillisuutta.
4. Luvamukaisia toimenpiteitä suoritettaessa tämä lupa tai sen kopio on pidettävä mukana ja esitettävä pyydettyäessä.

Gullön tammimetsiköiden luonnonsuojelualueen osalta poikkeamislupa ei ole tarpeen, koska rauhoitusmääräyksissä on sallittu tieteellinen tutkimus ja varovainen näytteenotto.

Perustelut

Jungfrumarkenin luonnonsuojelualue (YSA014182) on perustettu Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä 20.9.2002. Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty mm. kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja ja sieniä. Maanomistajan luvalla on kuitenkin sallittua ottaa kasvinosia tutkimusta varten.

Gullön tammimetsiköiden luonnonsuojelualue (YSA010112) on perustettu Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä 22.2.1949. Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty mm. kasvien tai kuolleiden tai elävien kasvinosien ottaminen tai vahingoittaminen ja liikkuminen ilman lupaa. Määräykset eivät kuitenkaan estä tieteellistä tutkimusta ja varovaista näytteenottoa.

Ramsholmenin lehtojen luonnonsuojelualue (YSA012959) on perustettu Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä 21.11.1990. Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty mm. elävien kasvien ja kasvinosien poimiminen ja vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja, sieniä ja valkokuokkoja sekä muut toimenpiteet, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti kasvillisuuteen.

Offerlundenin luonnonsuojelualue (YSA010014) on perustettu Uudenmaan maaherran päätöksellä 13.2.1926. Rauhoitusmääräyksissä on kielletty kaikenlainen luonnon vahingoittaminen lehdossa.

Prästvikenin luonnonsuojelualue (YSA012861) on perustettu Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä 11.1.1989. Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty mm. kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen, lukuun ottamatta marjoja ja sieniä.

Luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta. Poikkeaminen on tarpeen tutkimuksen kannalta, ja sen vaikutukset luonnonsuojelualueiden luontoarvoihin ovat vähäisiä, joten poikkeaminen ei vaaranna alueiden perustamistarkoitusta.

Jungfrumarkenin, Ramsholmenin lehtojen ja Gullön tammimetsiköiden luonnonsuojelualueet kuuluvat Natura 2000 -verkoston kohteeseen Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue (FI0100005). Sieninäytteiden kerääminen ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, joten luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ei ole tarpeen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 54 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

KÄSITTELYMAKSU

Maksutta

Valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuodelle 2023 antaman asetuksen (1357/2022) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sieninäytteitä on tarpeen päästä keräämään ennen lumen tuloa. Toimenpiteisiin on voitava ryhtyä viivytyksettä. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voi päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

sähköpostitse:
[REDACTED]

Tiedoksi

sähköpostitse:
Raaseporin kaupunki
Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on esitellyt lakimies Tomi Laukka ja ratkaissut yksikön päällikkö Ilpo Huolman. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/13949/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/13949/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Laukka Tomi 06.10.2023 11:12

Ratkaisija Huolman Ilpo 06.10.2023 11:13

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksi- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiannotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimittaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuo- mioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähtien välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihe 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.